

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 202/02-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. mája 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku, zo sudcov Alexandra Bröstla a Ľudmily Gajdošíkovej v konaní o sťažnosti A. M., bytom R. n/L., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Humennom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 741/96) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Humennom v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu v Humennom p r i k a z u j e, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 konal bez zbytočných prietahov.

3. A. M. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd v Humennom povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd v Humennom j e p o v i n n ý nahradiť A. M. do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 8 000 Sk (osemtisíc slovenských korún) na bankový účet advokáta JUDr. P. K., K..

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. júla 2002 doručené podanie A. M., bytom R. n/L. (ďalej aj „sťažovateľ“), označené ako „Žiadosť o odškodné za prieťahy v súdnom konaní od 16. 5. 1996“. Podanie podľa obsahu ústavný súd posúdil ako sťažnosť. Vzhľadom na to, že nespĺňalo náležitosti ustanovené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ústavný súd vyzval sťažovateľa na jeho doplnenie. Sťažovateľ svoje podanie listom doručeným ústavnému súdu 11. októbra 2002 doplnil s tým, že splnomocnenie pre advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom doloží neskôr. Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 21. októbra 2002 požiadal o ustanovenie právneho zástupcu, pretože právnik, ktorého oslovil, zastupovanie neprijal. Vzhľadom na svoju sociálnu situáciu - je dôchodcom s dôchodkom 6 244 Sk - nemôže si dovoliť zaplatiť kvalifikovaného právnik. Preto žiadal o ustanovenie právneho zástupcu, a ak je to možné, advokáta JUDr. P. K..

Od ústavného súdu požaduje vydať tento nález:

„Ústavný súd vyslovuje, že nečinnosťou Okresného súdu v Humennom vo veci navrhovateľa A. M., bytom R. n/L. proti odporcovi M. R., vedenej pod č. k. 8 C 741/96 boli porušené ústavné práva A. M. na prerokovanie jeho veci bez prieťahov zaručené čl. 48, ods. 2 Ústavy SR.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Humennom, aby vo veci č. k. 8 C 741/96 konal.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi A. M. finančné zadosťučinenie 30.000.-Sk. “.

Ústavný súd vyhovel žiadosti sťažovateľa a ustanovil mu za právneho zástupcu advokáta JUDr. P. K., K., ktorý so zastupovaním vyjadril svoj súhlas.

Ústavný súd po ustanovení právneho zástupcu predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a keďže nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, prijal sťažnosť 30. októbra 2002 na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval sťažovateľa a Okresný súd v Humennom (ďalej len „okresný súd“) na oznámenie, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a okresný súd vyzval tiež na vyjadrenie k sťažnosti a k jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ a aj okresný súd oznámili, že netrvajú na ústnom pojednávaní.

Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol:

„Žaloba napadla na Okresný súd Humenné 16. 5. 1996.

Účastníci konania - navrhovateľka L. R., odporca M. R., o vypořádanie BSM.

Vec vybavoval podľa rozvrhu práce sudca JUDr. F. F..

Úkony vo veci:

- 20. 5. 1996 - doručenie návrhu protistrane na písomné vyjadrenie, výzva súdu na zaplatenie SP*
- 30. 5. 1996 - došlo súdu vyjadrenie odporcu*
- 4. 6. 1996 - navrhovateľka podala písomnú námietku predpojatosti sudcu*
- 20. 6. 1996 - spis odoslaný KS v Košiciach na rozhodnutie o námietke predpojatosti*
- 25. 9. 1996 - spis vrátený OS Humenné a uznesením KS v Košiciach zo dňa 20. 9. 1996 sudca nebol vylúčený z prejednávania veci*
- 8. 10. 1996 - sudca dal pokyn pripojiť rozvodový spis, ktorý bol pripojený k spisu o určenie manželského výživného sp. zn. 5 C 264/96, ktorý bol v dôsledku odvolania na KS v Prešove.*

- sudca vo veci nekonal od 8. 10. 1996 do 8. 1. 1998, z dôvodu, že nemal pripojený spis rozvodový a vec vyporiadania BSM lehotoval, pričom v pravidelných intervaloch. Žiadal informáciu cez občianskoprávnu kanceláriu, či predmetný spis už bol vrátený z KS v Prešove.
- 8. 1. 1998 - odporca žiada písomne zastaviť konanie z dôvodu, že navrhovateľka zomrela 29. 12. 1997 na dôkaz čoho predložil do konania aj úmrtný list.
- 11. 3. 1998 - právny zástupca navrhovateľky oznamuje súdu, že dedičmi po nebohej navrhovateľke sú jej rodičia A. M. a H. M. a chcú pokračovať v konaní. Do konania predložil aj plnú moc na zastupovanie oboch rodičov navrhovateľky.
- 28. 4. 1998 - sudca na pojednávaní zastavil konanie proti navrhovateľke a pribral do konania ako ÚK jej rodičov vec sa ďalej viedla pod novým číslom 8 C 735/98.
- 26. 5. 1998 - navrhovatelia v 1. a 2. rade oboznamujú súdu písomne, že sa k návrhu vyjadria až na pojednávaní.
- 16. 11. 1998 - sudca vyzýva právneho zástupcu navrhovateľov, aby súdu navrhli dôkazy v lehote 30 dní na preukazovanie svojich tvrdení.
- 25. 11. 1998 - Dr. Č. oznamuje súdu, že výpovedí plnú na zastupovanie navrhovateľom z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti.
- 6. 10. 1999 - vec pridelená na konanie Dr. K. opatrením predsedu OS z dôvodu, že JUDr. F. vykonával stáž na KS v Prešove od 1. 10. 1999 do 1. 4. 2000. Počas tejto doby Dr. K. vo veci nekonala najmä z dôvodu, že bola pracovne zaneprázdnená vybavovaním vecí vo svojom senáte.
- 4. 4. 2000 - vec vrátila JUDr. F..
- 19. 4. 2000 - sudca JUDr. F. vyzýva navrhovateľov na označenie dôkazov a vyjadrenie k jednotlivým položkám tvoriacich BSM, ktoré do spisu predtým doložil odporca.
- 9. 5. 2000 - navrhovateľ dopĺňa písomne zoznamom vecí majetok tvoriaci BSM.
 - sudca doručil tento zoznam odporcovi a vytýčil termín pojednávania.
- 6. 9. 2001 - termín pojednávania vo veci na pojednávaní zistené, že navrhovateľka v 2. rade H. M. zomrela.

- 17. 10. 2001 - pojednávajúce odročené na neurčito za účelom pripojenia dedičských spisov po nebohej L. R. ako aj jej matke H. M., ktoré zomreli počas súdneho konania.
- 21. 12. 2001 - sudca vyzýval na upresnenie okruhu ÚK nového právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. P..
- 24. 1. 2002 - právny zástupca upresnil okruh ÚK.
- 22. 5. 2002 - vo veci pojednávajúce na ktoré sa nedostavil odporca odročené na 20. 6. 2002.
- vznesená námietka predpojatosti sudcu, preto termín pojednávania na 20. 6. 2002 zrušený
- vec predložená na rozhodnutie predsedovi OS v zmysle §-u 15 ods. 1 O. s. p.
- 30. 8. 2002 - predseda OS Humenné nesúhlasil s vylúčením sudcu Dr. F. z prejednávanej veci, záznamom do spisu mu ju neodňal a vec mu vrátil na ďalšie konanie.
- 17. 9. 2002 - vec bola postúpená KS v Prešove na rozhodnutie o námietke predpojatosti.
- 10. 12. 2002 - KS v Prešove vrátil vec OS Humenné s poukazom na ust. §-u 15 ods. 1 O. s. p. a to, že vec má predseda OS Humenné predložiť na konanie inému sudcovi.
- 16. 12. 2002 - vec predseda OS Humenné prideliť v súlade s rozvrhom práce sudkyňi G..

Z uvedeného prehľadu o jednotlivých úkonoch v spise vyplýva, že sudca vo veci konal i keď nesústredene. Zdlhavosť konania ovplyvnili najmä objektívne skutočnosti, a to úmrtie navrhovateľky, neskôr aj jej dedičky t. j. matky, čo vzhľadom na predmet sporu i spôsob vykonávania dôkazov, značne sťažovalo postup sudcu v prejednávaní tejto veci.

Posledná námietka zaujatosti proti sudcovi bola podľa môjho názoru neurčitá a zo záznamov v spise vyplýva tiež nerovnaký názor na výklad ust. §-u 15 ods. 1 O. s. p., kedy vlastne predseda OS „nemôže“ nesúhlasiť s vyjadrením sudcu, čo je vecou diskutabilnou.

K opodstatnenosti sťažnosti p. M. nezaujímam konkrétne stanovisko.“

Ústavný súd získal zo spisu v zásade identické informácie, ako uviedla vo vyjadrení okresného súdu jeho podpredsedníčka.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným ... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 8 C 741/96) ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov, navrhovateľky Ľ. R. a odporcu M. R.. Keďže Ľ. R. 19. decembra 1997 zomrela a dedičmi po nej boli jej rodičia A. M. a H. M., ktorí chceli v konaní pokračovať, 28. apríla 1998 okresný súd zastavil konanie proti navrhovateľke a pribral do konania ako účastníkov konania jej rodičov a vec sa ďalej viedla pod novým číslom 8 C 735/98. Matka Ľ. R., rod. M. zomrela 9. júla 1999 a účastníkom tohto konania zostal sťažovateľ A. M.. Predmetom konania je naďalej vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ide o konanie, ktoré právne zložité nie je a možno v ňom využiť stabilizovanú judikatúru všeobecných súdov.

Pre rozhodnutie súdu vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je potrebné predovšetkým určiť okruh vecí tvoriacich jeho predmet, zistiť ich hodnotu ku dňu zániku manželstva a napokon rozhodnúť o jeho vyporiadaní. Pri oceňovaní vecí v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva ide spravidla o posúdenie skutočností, ktoré si vyžadujú odborné znalosti, a preto vyvstáva potreba ustanovenia znalca podľa § 127 Občianskeho súdneho poriadku. Faktickú zložitosť vecí však nemožno vylúčiť a môže byť vyvolaná počtom a povahou vecí tvoriacich premet bezpodielového spoluvlastníctva súhlasným a/alebo nesúhlasným stanoviskom účastníkov konania o veciach tvoriacich predmet bezpodielového spoluvlastníctva, ako aj potrebou znaleckého dokazovania ich hodnoty ku dňu zániku manželstva.

Zo spisu okresného súdu a z jeho vyjadrenia vyplýva, že zatiaľ konanie do takejto fázy nedošlo. Navrhovateľka konania vedeného pod sp. zn. 8 C 741/96 vo svojom návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva uviedla zoznam vecí nadobudnutých za trvania manželstva s M. R. zoznam vecí tvoriacich bezpodielové spoluvlastníctvo doložil do spisu aj odporca a neskôr aj sťažovateľ (9. mája 2000) doplnil návrh zoznamom vecí tvoriacich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že pred okresným súdom prebieha konanie, ktoré nemožno považovať ani za právne a ani fakticky mimoriadne zložené, a tento záver neovplyvnila ani skutočnosť, že došlo k zmene účastníka konania na strane navrhovateľky, pretože predmet konania ostal nezmenený (vzhľadom na špecifikum tohto konania jeho predmet nemožno rozširovať ani meniť). Na právnu zložitosť nepoukázal ani samotný okresný súd; čo sa týka faktickej zložitosti, podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že úmrtie navrhovateľky, neskôr aj jej dedičky, t. j. matky, vzhľadom na predmet sporu i spôsob vykonávania dôkazov značne sťažovalo postup sudcu v prejednávanej veci. Podľa názoru ústavného súdu možno toto konanie pri sústreďenom postupe rozhodnúť bez zbytočných prietahov.

2. Ďalším kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd hodnotil tento postup ako súčinnosť. Sťažovateľ reagoval na všetky výzvy

okresného súdu buď sám, alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu a jeho správanie nevykazuje také znaky, ktoré by mali výrazný vplyv na celkovú dĺžku konania. Využitie procesných oprávnení priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom neprekračuje rozumnú mieru ovplyvňujúcu trvanie konania pred okresným súdom.

3. Tretím kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom v označenom súdnom konaní, bol postup samotného okresného súdu vo veci sp. zn. 8 C 735/98. Podpredsedníčka okresného súdu uviedla vo svojom vyjadrení, že sudca vo veci konal, aj keď nesústredene.

Ústavný súd hodnotil postup súdu od 28. apríla 1998, keď v dôsledku úmrtia navrhovateľky okresný súd zastavil konanie proti navrhovateľke a pribral do konania ako účastníkov konania s'ťažovateľa a jeho, t. č. už zomrelú manželku.

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v troch rovinách: z hľadiska získavania dôkazov od účastníkov konania relevantných ako podklad pre jeho rozhodnutie, z hľadiska jeho procesných úkonov, ako aj z hľadiska konania vo veci samej.

Ústavný súd zistil, že po vyjadrení sa účastníkov na strane navrhovateľa a po výzve sudcu zo 16. novembra 1998 na navrhnutie dôkazov a preukazovanie tvrdení navrhovateľa okresný súd až do apríla 2000 neurobil vo veci žiaden procesný úkon. Aj keď v tomto období došlo dva razy k zmene zákonného sudcu, ústavný súd zhodnotil toto obdobie za také, ktoré vykazuje znaky zbytočných priet'ahov v konaní, pretože táto skutočnosť nemôže ísť na ťarchu účastníka súdneho konania.

Dňa 9. mája 2000, keď navrhovateľ písomne doplnil zoznam vecí tvoriacich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, bol nariadený termín pojednávania (v poradí druhé pojednávanie od apríla 1999) až na 6. september 2001. Ústavný súd aj toto obdobie zhodnotil ako také, v ktorom došlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

Ústavný súd hodnotil postup okresného súdu aj z hľadiska urobených procesných úkonov.

Na pojednávaní 6. septembra 2001 okresný súd zistil, že na strane navrhovateľa zomrela H. M., manželka sťažovateľa, v dôsledku čoho konajúci sudca 21. decembra 2001 (až po 3 mesiacoch po tomto pojednávaní) vyzval právneho zástupcu navrhovateľa na upresnenie účastníkov konania. Ďalšie pojednávanie nariadené na 22. máj 2002 sa neuskutočnilo pre neúčast' odporcu a pojednávanie nariadené na 20. júna 2002 bolo v dôsledku vznesenia námietky predpojatosti konajúceho sudcu zo strany navrhovateľa (sťažovateľa) z tohto dôvodu zrušené. Otázka zaujatosti sudcu sa riešila na okresnom súde do 17. septembra 2002, t. j. ďalšie tri mesiace, keď bola vec postúpená Krajskému súdu v Prešove, ktorý vrátil vec okresnému súdu 10. decembra 2002 s poukázaním na § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a s tým, že vec má predseda okresného súdu predložiť na konanie inému sudcovi. V nadväznosti na to 16. decembra 2002 predseda okresného súdu prideliť vec v súlade s rozvrhom práce ďalšej zákonnej sudkyňi. Podľa názoru ústavného súdu obdobie, počas ktorého sa okresný súd zaoberal námietkou zaujatosti konajúceho sudcu, napriek vyššie uvedenému nemožno považovať za také, v ktorom došlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

Samotné konanie vo veci samej zostalo však od roku 1996 len na úrovni zhromažďovania podkladov pre rozhodnutie, čo vzhľadom na povahu veci a dĺžku konania nepovažuje ústavný súd za postup smerujúci k odstráneniu právnej neistoty účastníkov tohto konania.

Ústavný súd so zohľadnením vyššie uvedeného uzavrel, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 735/98 došlo k priet'ahom, ktoré možno označiť ako zbytočné v celkovom trvaní cca 33 mesiacov, čím došlo aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie

alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

1. Ústavný súd v súlade so svojim rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v konaní sp. zn. 8 C 735/98 konal bez zbytočných prieťahov.

2. V súvislosti s rozhodnutím o porušení základného práva čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: *„Ústavný súd môže svojim rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.“*

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ požadoval finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 Sk.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie aj prípadná náhrada škody.

Hoci ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v označenom súdnom konaní konal bez zbytočných prieťahov, vychádzal z názoru, že porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nemožno účinne odstrániť len uplatnením tejto jeho právomoci.

Vzhľadom na dobu trvania zbytočných prieťahov krajského súdu v konaní sp. zn. 8 C 735/98 a zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu vrátane pozície sťažovateľa sprevádzanej

pocitom neistoty ústavný súd považoval priznanie sumy 30 000 Sk za primerané finančné zadostučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 8 000 Sk (slovom osemtisíc slovenských korún) z dôvodu jeho právneho zastúpenia. Náhrada trov sa priznala na základe dokladov zo spisu za dva úkony právnej pomoci, každý v hodnote 3 900 Sk (základom bola nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2001 vo výške 11 693 Sk, nakoľko išlo o úkony urobené v roku 2002) a 100 Sk režijný paušál podľa § 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2003